

62 . Sarmizegetusa | Comuna: Sarmizegetusa | Județ: Hunedoara | Punct: Domus procuratoris | Anul: 2022

Anul: 2022

Cod RAN: 91063.01

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană

Tipuri sit: locuire, descoperire funerară

Autori: Felix Marcu, George Cupcea, Cornel Bucurenciu, Evelyn Ciocan, Maria Cristina Marton, Ciprian Ciobanu, Cristina Vlad, Ana-Maria Stănescu, Ovidiu Cozma, Oltea Diaconescu

Instituții: Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Nr. autorizație: 47

Data autorizației: 2022-03-18

Raport de cercetare arheologică de la Sarmizegetusa, com. Sarmizegetusa, jud. Hunedoara [Ulpia Traiana Sarmizegetusa], Punct: domus procuratoris

Raport

SP4 (fig. 1)

O primă fază de construcție este definită de Z2 și Z19, care, după cum spuneam mai sus, par că se Țes. Din această fază ne supraviețuiește doar demolarea, sub forma contextului Cx 103, care a servit alături de contextele Cx 105, Cx 105, Cx 107, Cx 108 și Cx 109, drept amenajare a contextului Cx 15`. Datorită compoziției umpluturii Cx 103, precum și prezenței arsurii pe fața sudică a lui Z19, putem presupune că, în această primă fază, dezafectarea a fost făcută prin incendiere.

O fază ulterioară este reprezentată de Z5, Z20, precum și de Z2, a cărui elevație a fost suplimentată/completată. Toate aceste trei ziduri definesc o încăpere încălzită printr-o instalație de hipocaustum, al cărei nivel inferior este Cx 15`. Partea superioară a acestui sistem nu a supraviețuit, așa cum a fost menționat deja în raportul din anul 2021, dar cel mai probabil, ultimele urme ale sale sunt reprezentate de Cx 10/2021. Z21 și Z22 sunt două ziduri subțiri, care par a fi dintr-o încăpere aparținând unei faze ulterioare.

Spărtura de formă trapezoidală a Cx 103 în zona zidului Z2, poate prezenta o posibilă urmă a praefurnium-lui din faza I. Probabil că la intersecția lui Z2 cu Z19` exista un colț, însă deocamdată nu putem spune cu exactitate, ipoteza că Z2 a fost folosit și în faza a II-a rămânând deocamdată validă.

SP5 (fig. 2)

Sp5 este deschisă în continuarea lui Sp4 spre N, pe aceeași lățime. Este puternic afectată, cel puțin în faza a II-a, de o groapă modernă, care merge înspre nord, însă pot fi făcute câteva observații.

În această suprafață au supraviețuit doar urmele arheologice din faza a II-a. Podeaua inferioară a unui sistem de încălzire într-o încăpere definită de Z2, Z20 și Z23. Această încăpere pare să se fi mărginit cu cea de la S, aparținând tot fazei a II-a, deși urmele unor pile de hipocaust păstrate pe Z20 pot indica faptul că, la un moment dat era o singură încăpere între Z5 și Z23. Este posibil ca Z23 să închidă în partea nordică această încăpere.

SP6 (fig. 3)

Faza I este definită de Z4, Z4`, Z3, Z8 și Z1.

Z4, Z4` și Z3 definesc un interior înspre N-V, în care cel mai probabil nivelul de călcare trebuia să fie

fost pe crepida lui Z4. Structurile arheologice din dedesubtul acestui nivel de călcare sunt distruse de groapa modernă (Cx 002). S-au mai putut observa urmele câtorva contexte arheologice (Cx 114, Cx 117, Cx 119 și Cx 120). Cx 114 și Cx 118, probabil că sunt amenajări în vederea podelei, iar celelalte, cărămizile din Cx 119 și Cx 120, probabil că erau legate de canalul Cx 113 și de o eventuală instalație de încălzire de sub podeaua din această încăpere.

Z8, probabil identic cu Z1/2019, este posibil să fi definit o clădire la S, despre care nu se pot spune multe în acest moment, cu excepția relației cu Z4` definite de interstițiul menționat anterior.

Notă: În privința lui Z7: având în vedere faptul că este implantat la o adâncime mare și direct pe solul viu, este posibil să facă parte din cea mai timpurie structură. În acest caz, la un moment dat trebuie să fi fost tăiat de Z6 și să fi definit o încăpere alături de Z5.

Faza II

După demolarea clădirilor din faza I, s-a trecut la implantarea zidurilor Z2, Z2` și Z5 descrise anterior.

Între Z2` și Z5 nu s-a păstrat nici o urmă de amenajare, tot spațiul fiind distrus de groapa modernă, cu excepția crepidelor lui Z2` și Z5. Acestea pot indica un nivel de călcare într-un interior definit de cele două ziduri, similar sau chiar identic cu cel descoperit în secțiunea orientată E-V, la aproximativ 20 m S de Sp6. Diferența de nivel dintre crepidele menționate anterior este de 20-25 cm, însă aceasta nu exclude posibilitatea amenajării unui interior în acest spațiu. La E de Z5 se definesc cel puțin două încăperi: una spre S, definită de Z5 și Z6, al cărei nivel de călcare este podeaua Cx 102 și o altă încăpere înspre N, definită de Z5, Z6 și Z7, anterioară încăperii de mai sus menționată, nivelul ei de călcare fiind Cx 100, dacă nu cumva Cx 100 este partea inferioară a unui sistem de încălzire care poate fi pus în legătură cu plomba de cărămidă a lui Z6.

Concluzii

Avem de-a face cu un complex de clădiri monumental, amenajat în diferite faze, pe diferite planimetrii, nu întotdeauna complementare. Pentru acest moment, putem stabili o succesiune minimă de 3 faze de construcție, doar parțial încălecate, la E, în suprafețele SP4 și 5 (fig. 4).

Clădirea a beneficiat de instalație de încălzire sub podea (hypocaustum) în cel puțin două dintre fazele de existență, ceea ce susține calitatea sa de edificiu public, chiar și înainte de instalarea procuratorului financiar al Daciei Superior la Ulpia Traiana Sarmizegetusa.

Viitoarea campanie va trebui să lămurească suplimentar relațiile stratigrafice și cronologia relativă, prin adâncirea în nivelurile inferioare ale SP4 și 5.

Informații suplimentare online

[Raportul 6933 din cronică.cimec.ro](http://raportul6933.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.mapserver.cimec.ro)
